

KDS

Křesťansko
demokratická
společnost

ročník 2, číslo 2

DUBEN 1997

Michal Štikar

ROZHOVOR S JIŘÍM ŠETINOU

Josef Cuhra

SOLIDARITA VERSUS SKUTKY MILOSRDENSTVÍ

Michal Štikar

NĚKOLIK SLOV K OTÁZCE VSTUPU ČR DO NATO

Karel Steiner

ZAMYŠLENÍ PO STÁVCE NA ŽELEZNICI

Karel Steiner

NÁVRH KONFERENCE

Josef Cuhra

FINANCOVÁNÍ ČINNOSTI CÍRKVÍ

Josef Cuhra

Z ČINNOSTI KLUBŮ KDS

Rozhovor s Dr. Jiřím Šetinou

V listopadu roku 1996 poskytl ve švýcarském Curychu obsáhlý rozhovor bývalý generální prokurátor České republiky Jiří Šetina. Celý rozhovor vychází na pokračování v exilových časopisech Zpravodaj a Muki.

S laskavým svolením Dr. Šetiny vybral pan Michal Štikar pro potřeby Zpravodaje KDS část rozhovoru, nejpodstatnější se zabývající právní a bezpečnostní problematikou.

Děkuji, že jste přijal pozvání Besedy Sv.Čech a přijel mezi nás politické exulanty.

Jste spokojen s výsledky práce Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu v současné době?

Jsem především spokojen, že úřad nezamíkl. Pro jeho zánik bylo uděláno mnoho. Úřad by potřeboval aspoň několik zkušených právníků-profesionálů, aby mohl lépe čelit klídkám a formálním nedostatkům nadřízených institucí.

Exemplárním příkladem je

causa agenta Pavla Minaříka. Za mne byl obžalován a soudem I. instance odsouzen k trestu 4 roků odnětí svobody. Poté Vrchní soud rozsudek zrušil a věc vrátil k došetření. Státní zástupce namísto došetření trestní stížání P.Minaříka zastavil. To už bylo zřejmě "příliš silné kafe" pro Evropu i český právní řád, a proto z podnětu ministra spravedlnosti bylo zastavení zrušeno a od té doby se věc stále došetřuje podle hesla, že čas míjí a věci se zapomínají.

Ještě ve funkci Generálního prokurátora ČR jsme spolu s ministrem vnitra ČR Janem Rumlem založili "Koordinační centrum pro dokumentaci a vyšetřování zločinů proti českému národu v období od 8.5.1945 do 31.12.1989". To byl zřejmě můj největší prohřešek, neboť opravovat spravedlnost lze u nás jen od 25.února 1948, a ani o jeden den dříve. Proto všude zdůrazňujeme, že u nás jde jen o "částečné odstranění křivd" a "částečné rehabilitace", o "částečné navrácení ukradeného majetku". Jsem přesvědčen, že Evropa čes-

kou "částečnou spravedlnost" nemůže přijmout.

Nemáte ten dojem, že anti-bolševizmus se stal v naší vlasti prázdným pojmem?

Mám. Není to jen dojem - u mne je to jistota. Dokumentace komunistických zločinů zřejmě nebyla v plánu vládnoucího establishmentu po roce 1989. S lítostí musím konstatovat, že připraveně a profesionálně byl zlikvidován každý náznak aktivní antikomunistické opozice. Jediný Václav Klaus byl alespoň natolik upřímným, že se k tomu zcela otevřeně přihlásil svou teorií "zpětného zrcátka". A tak se v České republice naplnila prorocká slova Milana Kundery, že "v Čechách nebude nic prominuto, všechno bude jen zapomenuto!"

Pro českou demokratickou národní svěbytnost je to stejné - dost možná ještě horší, než byl Mnichov.

Úzká spolupráce se zločineckou organizací v minulosti je dnes spíše vizitkou pro kariéru

v hospodářské oblasti. Nebo přesněji, nedomníváte se, že bývalé struktury mají hospodářskou moc v naší vlasti již pevně ve svých rukách?

Startovní čára nebyla stejná pro všechny, jak se snaží dokazovat Václav Klaus. Komunistická oligarchie byla ve vedoucím ekonomickém postavení a soudružskou solidárností byla dopředu zvýhodněna. Založily se tak dynastie milionářů, povětšinou právně nečistě.

Kam se poděl obrovský majetek KSČ, Svazu mládeže a především, co se stalo s finančními prostředky bývalé I. Správy StB - rozvědky, které byly ve valutách uloženy v zahraničí? Za jaké peníze se kupovaly strategicko-politické nemovitosti v takzvané "malé privatizaci"?

Mnoho bývalých komunistů je dnes uspokojeno úspěšným ekonomickým podnikáním. Je tu jakási obdoba s dobou pobělohorskou. Obrovský konfiskovaný majetek byl rozdělen a byla spokojenost i nových vlastníků. Komunismus však nezanikl rokem 1989. Příklad, kdy se žilo z

ukradeného a z lidského neštěstí, je příkladem našeho 20.století. Ten příklad se bude vracet, bude se s ním koketovat a bude se vylepšovat. Jen podstata zůstane stejná.

Neobaváte se, že obrovská hospodářská moc bolševického podsvětí dříve nebo později přejde na moc politickou a tak zastaví cestu ČR ke kultivovaným zemím Evropy?

Obávám. Komunisté byli a zůstali "lidmi zvláštního ražení". Na předání moci v roce 1989 měli dostatek času se připravit. A nelze je podceňovat. Ku př. bývalá I. Správa StB - rozvědka, byla plně profesionální instituce. Víme, že dokázala ovlivnit i senátorské volby v USA. Po roce 1945 jsme zpívali a tancovali po ulicích na znamení definitivního konce zla. V listopadu 1989 jsme jen zlu odzvonili klíči. Nemyslím, že to postačuje.

Z dopisů mnoha poslanců a také z našich zkušeností lze vyvodit, že vzájemný vztah domova a exilu není dobrý. Mnozí z

nás se nemohou zbavit dojmu, že zde jde dokonce o řízenou eliminaci nejen mnoha angažovaných exulantů, ale o devalvacii všech krajanů žijících v zahraničí. Jaký máte Vy názor na tento nedobrý vzájemný vztah, kde vidíte jeho kořeny, respektive příčiny?

Vzájemný vztah exilu a domova je špatný a neupřímný. Především jsme doslova opovrhli odbornými zkušenostmi československých exulantů, kteří se maximálně úspěšně prosadili v civilisovaném světě. To samozřejmě nebyla náhoda ani nedbalost. Vracení ukradeného majetku jsme vážali na státní občanství a trvalý pobyt na území Československa. Předem jsme věděli, že obě kogentní podmínky čsl.exulanti nemohou splnit. Ještě v roce 1996 zakazujeme českým státním příslušníkům volit prostřednictvím českých ambasad v zemích, kde žijí.

Vztah českých státních institucí vůči exulantům není vstřícný. Co je toho všeho příčinou?

Příčinou nemohou být demokratické či křesťanské principy.

Zřejmě šlo o skupinovou, či jen osobní nevraživost, závist, neochotu naslouchat - tedy o nejnižší z nízkých vlastností malého člověka, který se dostal k moci.

Exulanti, ona jejich lepší část, byli chloubou českého národa. Měli trvalé odborné zkušenosti ze západních demokracií a mohli tak významně pomoci budování Českého státu po roce 1989. Jen hazardér mohl jimi pohrdnout. Anebo ješita, který by neunesl argumentaci faktů.

Pane prokurátore, na čem nyní pracujete, kdy o Vás opět uslyšíme?

Spolu s pracovitými antikomunisty v exilu i doma jsme připravili nadaci NODUS se sídlem ve Švýcarsku. NODUS založí Dokumentační centrum v Praze, které se bude kvalifikovaně vyjadřovat ke komunistické minulosti a k postkomunistické současnosti. Dále bude NODUS publikovat edici "Zločiny KSČ".

Každou pomoc vítáme.

Jen tak se nenaplní napsaná moudrost Vladislava Vančury: *"...čas míjí, věci se zapomínají a*

čas propůjčuje dosti důstojnosti i zrůdám".

vybral a zkrátil Michal Štikar

Solidarita versus skutky milosrdenství

O tom, že v České republice, která se ještě v nedávné době hodlala pasovat na postkomunistickou dobu asijských ekonomických tygrů, existuje silné sociální pnutí, a že růst ekonomiky tygrů skoky nepřipomíná ani vzdáleně, je dnes již možno mluvit na veřejnosti, aniž by takový názor byl rovnou považován za kverulantství nebo zlovolnou levicovou propagandu. Dokonce i vždy tak halasně liberální představitelé ODS projevíli z čista jasna obavy o sociální důsledky příliš ostrých deregulačních kroků v cenách bydlení a energií.

Situace dnes, s trochou nadšázky, připomíná pokus o uvolněné dosednutí do křesla, který se změnil v půl metru volného pádu zakončeného přistáním na

betonovém schodě. Důvod takové neblahé nehody lze najít přinejmenším dvojnásobně. Buď židle pod námi existovala pouze v našich představách, nebo nám ji někdo zlovlně podtrhl.

Alternativa první zaznívá v mínění mnoha prostých občanů, kteří často soudí, že co mělo po desítkách let komunistického "budování" ještě nějakou cenu, bylo již dávno správně vytipováno a následně rozkradeno, takže dnešní hledání jakýchsi nových zdrojů a rezerv (jak dobře známá písnička z let socialismu) připomíná spíše lov v popelnici s vyříděným odpadem. Po staru řečeno, kde nic není, ani čert nebere.

Alternativa druhá kráčí jako by ruku v ruce se starostmi o osud prostého občana a projevuje se navenek ve formě mediální kampaně, jejímž cílem je nalézt obecně definovatelného, ale pokud možno personálně beztrestného viníka současného bědného stavu (v této souvislosti nelze nevpomenout, jak za socialismu byl častým viníkem nedostatku jakéhokoli zboží šiendrián, s

malým "š" ovšem, a tedy zákonem nepostizitelný). Výsledek pátrání je překvapivě prostý. Viníkem přinejmenším větší části současného stavu je občan sám. Ne každý občan, pochopitelně. Podle všeho jsou mezi námi i občané uvědomělí. Shrňme-li ve stručnosti podstatu jejich kladného přístupu, dostaneme se k následující charakteristice. Takový uvědomělý občan si chrání zdraví. Nejezdí tedy tramvají, protože by mohl chytit nějakou infekci. Cestovat však musí, a tak jezdí automobilem. Ví, co nás všechny stojí krátkodobé pracovní absence a banální lékařská vyšetření. Proto, měli byt opravdu nemocen, pozná to dopředu. Lékařský výkon je potom krátký a efektivní. Nadstandardní péči si pochopitelně doplatí. Ke vzdělání má takový občan přístup kladný, neboť ví, že se jedná o výhodně uložený kapitál. Svým dětem proto zakazuje opisovat a na školné jim již v kolébce založí knížku. Takovým lidem by byla radost vládnout. Jsou totiž iniciativní a flexibilní. Zvýšení nájemného a

cen obecně chápou a těší se na ně. Možnost přestěhovat se na laciný a zdravý venkov láká i mnohé z těch, kteří na tržní bydlení mají.

Zato ten zbytek. Nedostatek čínorodosti se u něj zřetelně mísí se vzpomínkami na staré dobré socialistické životní jistoty. Ti lidé jsou často a nepravidelně nemocní, za práci chtějí více peněz, nechávají se manipulovat pohrobky ROH a dokonce stávkují. Transformátor od transportéru ještě jakž takž poznají, ale ideje transformace jsou jim stále španělskou vesnicí. Nevysvětlíš jim je, ani kdyby ses rozkrájel.

Tak se v Lidových novinách z úterý 18. března 1997 objevil článek studenta národohospodářství, Tomáše Evana, ve kterém nazývá společenskou solidaritu mýtem (z dob socialismu). Úvaha nebyla napsána špatně, naopak autorovo volání po osobních projevech solidarity mezi lidmi je člověku blízké a sympatické. Článek niemně příkladně odráží myšlenkový posun, k němuž naši liberální národohospodáři a politici, v

otázkách společenské solidarity, prospěšnosti a společného dobra, sklouzávají.

Pisatel se chápe "komunistického příručního slovníku naučného" (*citát*) a předkládá v něm uvedený výklad pojmu solidarita jako "vzájemná podpora, porozumění, soudržnost, vyplývající zpravidla ze společných zájmů" (*citát*). Z této definice pak nějak vyvozuje, že pojmu solidarita nelze užívat, mluvíme-li například o společenských třídách, neboť "solidarita je uvážený projev svobodné vůle, kterého je v pravém slova smyslu schopen pouze vyspělý, citlivý a soucitný člověk" (*citát*).

Ponechme stranou, jakým způsobem dospěl autor od zcela obecného "komunistického" výkladu pojmu solidarita ke své vyhraněně individualistické a selektivní definici a podívejme se, co z tohoto přístupu pro něj dále plyne.

Tak kupříkladu průběžný systém financování důchodů není podle autora projevem takzvané mezigenerační solidarity, neboť se nejedná o "uvážený projev

svobodně vůle dětí z mateřských školek" (*citát*), které budou generaci svých rodičů platit na důchody.

Koordinované akce odborových organizací, které pisatel nazývá "inistry na straně práce", považuje autor za nátlak organizovaných skupin obyvatel, "které si tento národ vytvořil, aby "zajistil solidaritu", a tím tu skutečnou de facto zadupal do země a zničil" (*citát*).

Z logiky tohoto přístupu pak nevybočují ani následující závěry. Mluví-li se v Čechách o solidaritě, má se téměř vždy na mysli jakási odosobněná solidarita. "solidarita přes státní rozpočet" (*citát*). Taková "solidarita" má podle Tomáše Evana mnoho výhod, neb je "naprosto bezbolestná" (*citát*) a umožňuje například, aby "majitelé domů byli solidární s nájemníky, absolventi ZŠ s bezplatnými vysokoškolačky, my všichni s tisíci železničáři, protože by je jinde nevzali do práce, se stovkami mediků, protože vystudovali i s desítkami narkomanů, protože byli pitomí" (*citát*).

V závěru volá autor po vzniku silné občanské společnosti, ve které by organizace, založené na soukromé iniciativě a občanské solidaritě, převzaly břemeno úkolů, které za ně zatím vykonává stát.

Opakuji, že páně Evanovo volání po silné občanské společnosti, složené z citlivých, soucitných a vyspělých občanů, je mi sympatické. Individuální aktivita ve prospěch osobní, ale i druhých, a vzájemná soudržnost, jsou jistě tím, co činí společnost opravdu lidskou. Ovšem představuje, že o své živobytí usilující občané (nemylme se, boháčů a lehkoživkové žádnou občanskou společnost nechtějí ani nepotřebují), budou přebírat zátěž činností, které vyžadují plné pracovní nasazení, se mi zdá jako zavádějící, včetně toho, že popírá obyčejnou dělbu práce. Za zcela mylnou pak považuji představu, že akt solidarity je nutně pouze doménou soucitného, vyspělého a citlivého člověka. (Jak bychom asi měli nazvat běžný případ, kdy tlupa uličníků dá jablko i tomu, který přes plot nele-

zl, protože měl zrovna rozbité koleno? Je to solidarita, nebo ne? Pokud ano, vystupují zde citlivé a vyspělé osobnosti? Nebo může být někdo vyspělou a citlivou osobností jenom na chvíli, nebo částečně a podle toho je pak disponován jednou k opravdové a jindy k falešné solidaritě?)

Autorův přístup k výkladu pojmu solidarita také zcela diskvalifikuje celý proces placení, výběru a užití daní jako čehosi, co jde mimo lidskou vůli a mravnost, a to pouze na základě skutečnosti, že do hry vstupuje stát, jako výběřčí a distributor. Samotný fakt, že plátce daní neví přesně kam jeho peníze přišly, ještě neznamená, že se tu jedná o jakousi pohodlnou zpořtověninu solidarity. Takový výklad by totiž vedl k paradoxní situaci, kdy tvůrci rozpočtu, ale zároveň i daňoví poplatníci v jedné osobě, by solidární vlastně byli, zatímco jejich spoluobčané nikoli.

Oprávněnou roztrpčenost a pochybnosti o možnosti existence společenského solidarismu

vytváří ovšem situace, kdy se daňovými prostředky mrhá, nebo jsou využívány ke špatným účelům. Pak se tu ovšem nejedná o nějaký problém definiční, ale o otázku etiky nebo dokonce rozporu se zákonem.

Odvolávat se na středověk, jako na modelové období "skutečné solidarity", projevující se v jednoznačném vztahu dárce a obdarovaného (potřebného), jak činí autor úvahy, je přístup pohříchu akademický a v době globální společnosti s jejími globálními problémy může nanejvýš působit jako vznešený mravní imperativ. Ale o to tu zřejmě jde, a možná více, než by se na první pohled zdálo. Aniž bych totiž chtěl autorovi cokoli podšouvat, přešel ve své argumentaci do frekventovaného schématu: *"problém, který nedovedu vyřešit, převedu do roviny diskuse o mravní dispozici nebo lidské pozici zúčastněných"*, což zřetelně rezonuje i se současnými politickými tendencemi.

V závěru si dovolím malou, spíše osobní poznámku. Jak léta plynou, pozorují, že v ekono-

mických otázkách se nejvíce radilů, poučujících o skromnosti, sebekázní, pili a podobně, rekrutuje z řad těch, kteří jsou, lidově řečeno za vodou, a to ne vždy pouze vlastními schopnostmi. (Zdůraznuji, že nemám na mysli autora článku v Lidových novinách) Zájemce o hlubší náhled do tajemství tohoto psychologického, a zdá se, že i společenského jevu, odkazují na skvělou povídku Stephena Leacocka nazvanou přízračně: "Vlastním přičiněním".

Josef Cuhra

Několik slov k otázce vstupu České republiky do NATO

V době, kdy píší tyto řádky, je tomu asi měsíc, co se v otázce případného vstupu do Severoatlantické obranné aliance probudila vláda ČR ze spánku ne nepodobnému spánku Šípkové Růženky. Zatímco vlády Polska i Maďarska v období uplynulých let, která se dají směle označit jako léta bezpečnostního vakua, vyvíjely soustavnou snahu při-

pravit se na vstup a přiblížit se bezpečnostním normám Aliance, vláda ČR konala tak, jak je v zásadních otázkách jejím zvykem. Nekonala vůbec. A tak, oficiální stanovisko vlády Spojených států, že zásadní rozhodnutí o rozšíření NATO se dá očekávat již letos v létě, zapůsobilo na pracovníky našeho státního aparátu jako blesk z čistého nebe. Následně se politické špičky, včetně premiéra a prezidenta, doslova rozprchly do světa, vykonávat "ofenzivní diplomatickou činnost". Naprosto trefné mi v této souvislosti připadá přirovnání některých našich publicistů - přirovnání naší vlády ke sboru hasičů.

Přes výše uvedené ale dokážeme, alespoň doufám, dostatek vůle k začlenění do západních bezpečnostních struktur. Podpora vstupu do NATO je mezi občany podstatně nižší nežli v Polsku. To je ovšem jev lehce vysvětlitelný historicky i sociologicky. Domnívám se, že podpora občanů bude v rozhodující chvíli dostačující, a že o integraci se zasadí i většina stát-

ních orgánů ČR.

Jako zásadní problém v integraci do NATO vidím roli a úlohu Armády České republiky. Bývalá Československá lidová armáda měla až do roku 1990 jediný strategický cíl. Strategický cíl útočný. Jako prvosledová součást armád Varšavské smlouvy se v případném válečném konfliktu spolupodílet na rychlém obsazení Západní Evropy. To vše za použití mohutných tankových svazů, s připraveným nasazením podpůrných jaderných úderů. Obranná strategie byla záležitostí druhořadou. Svědčí o tom i skutečnost, že většina vojsk, včetně sovětských okupačních divizí, byla rozmístěna v prostoru Středozápadních Čech. Klíčové důstojnické posty v ČSLA byly obsazovány absolventy sovětských vysokých škol a odborných kursů (podobně jako u státní bezpečnosti).

Dědictví ČSLA a téměř neexistující personální obměna "velících kádrů" vidím jako jeden z hlavních důvodů do dnešního dne neexistující obranné strategie České republiky. Setrvávání

komunistických generálů na nejvyšších postech je skandální. Srovnatelný bezpečnostní resort - České ministerstvo vnitra - se též potýká s řadou problémů. Personální obměna na klíčových postech nebyla vždy provedena dokonale. Část příslušníků policie tvoří dodnes příslušníci bývalé státní bezpečnosti (spravedlivé je podotknout, že jejich procento je mizivé a zřejmě nejnižší v bývalých postkomunistických zemích). Přesto, jakým by asi působilo dojmem, kdyby náměstkem ministra nebo policejním prezidentem byl absolvent školy F.E. Dzeržinského, či K. Vorošilova v Moskvě. Jak by asi veřejnost uvítala, že většinu klíčových postů majících vliv na vnitřní bezpečnost obsazují dlouholetí komunisté. Ano, přesně tak je to ve sféře bezpečnosti vnější. Na případnou námitku, že se nedá srovnávat hloubka a rozsah nutné odborné způsobilosti na úseku vnitřní a vnější bezpečnosti, a tudíž je personální obměna složitější, odpovím: skutečně nedá. Česká policie se, v minulých letech z

části, dnes již téměř na plný úvazek, zabývá potíráním kriminality. Že její úspěchy nejsou dokonalé, a že se potýká s řadou závažných nedostatků, a s přetrvávajícími komunistickými zvyklostmi, zejména při jednání s občanem, nic nemění na tom, že armáda neplní svou roli vůbec. Úlohu zajistit vnější bezpečnost teritoria splnila armáda Českého státu naposledy v roce 1683, kdy jako součást habsburských armád ubránila Vídeň před Turky. Nechci tím přirozeně opomenout úctyhodné kapitoly z našich dějin 20. století - čs. legie v Rusku a čs. letci v Anglii. Nicméně, zejména v posledních 50. letech plnila naše armáda úlohu represivního nástroje zločinné strany a vedle toho úlohu kolaborantského uskupení v rámci takzvané spolupráce ve strukturách Varšavského paktu. Ostatně velmi přílehlavě se na adresu "náčelníků" našeho ozbrojeného sboru vyjadřují v poslední době též komentátoři nejčtenějšího českého deníku MF dnes. Píší mimo jiné o tom, že velení Armády ČR připomíná

"personální kocourkov" (citát) a dále: " Co se týče obranné strategie, jsou členové našeho generálního štábu připraveni maximálně tak na bitvu u Kurska. Pokud bude aliance nakonec natolik velkorysá, že Českou republiku vezme do svých řad, nezbyvá než ji varovat. Až budou v Bruselu sedět i čeští generálové, kdoví jaké dokumenty se v NATO začnou ztrácet." (citát)

Závěrem tohoto poněkud neradostného čtení bych chtěl opakovat optimistickou myšlenku z úvodu své úvahy. Doufám, že integrace České republiky do NATO se stane skutečností. Pro demokraticky smýšlející občany je to v podstatě jediná možnost. Bylo by však zásadní chybou zavírat oči před skutečným stavem věcí. Snažím se též doufat, že si nepořádek na svém prahu stačíme zamést sami. Když ne, snad jej zamete někdo jiný. Třeba úředníci z Bruselu.

Michal Štikar

Zamyšlení po stávce na železnici

V návalu jiných událostí se na únorovou stávku na železnici začíná pomalu zapomínat a myslím si, že právě teď je vhodný mezičas se zamyslet, co nám vlastně tato stávka může napovědět.

Rádoby pravicoví pisálkové v některých novinách už dohotovili "konečný obrázek" podle dlouho známého ideologického schémátka, ve kterém se jen tu a tam prohodí nebo vymění barvičky. Pro ně je to součást Zemanova "pochodu vládě po krku" a připomínkou "rudé záře" pro ně bohužel veškeré poučení končí.

Železnice tímto počinem doopravdy překročila určitý pomyslný Rubikon. Ukázalo ze, že je namnoze nabraditelnější, než si možná i její odpůrci mysleli. Pro ty, kteří železnici fandí je to studená spreha, ale zároveň také pohled pravdě do očí. Velmi nepřijemné pravdě. Ale celé by se to mělo stát pobídkou k úvahám o železnici v trochu jiném du-

chu, než tomu bylo dosud. Přemýšlet, kde půjde a jak půjde naučit železnici, aby byla opravdu konkurenceschopným a spolehlivým druhem dopravy. (Nesmíme při tom zapomenout, že dosavadní "konkurenční prostředí" jsou podmínky, které se ve slušné společnosti nazývají spíše nekalou soutěží.)

Musíme však zřejmě konstatovat, že mýtus o nenahraditelné železnici z velké části padl.

Železnici je nutné transformovat, a to do podoby obchodní společnosti, která bude orientována na své zákazníky. Musí si najít svůj segment trhu a o ten bojovat usilovnou a kvalitní prací.

Poukazování, že odbory brání jakékoli transformaci, protože bude znamenat propouštění na železnici, jsou klasickou ukázkou polopravdy. A to hned ze dvou důvodů. Sám jsem se v rámci odborů na bývalých ČSD zúčastnil školení, kde nám mimo jiné disciplíny, užitečné nejen pro práci odborářů přednášeli o tom, jak probíhala transformace železnic v Itálii, kde také došlo

ke snížení počtu pracovníků železnice, jakou roli tam měly odbory a jak toto snižování bylo doprovázeno opatřeními v sociální sféře a v oblasti rekvalifikace pracovních sil. Druhým důvodem, proč tvrdím, že odbory nebrání transformaci je ten, že dosud žádný seriózní pokus o transformaci na železnici neproběhl. Dosud to byly zmatečné pokusy, které měly vynést slávu svým iniciátorům, kteří nepatřili mezi odborníky v oboru, a které staly nemalé finanční částky bez jakéhokoliv efektu.

Někteří "pravičáci" budou namítat, proč se má stát starat nějak víc o propouštěné železničáře, než o někoho jiného. Řekl bych že je to proto, že stát je dosud jejich zaměstnavatelem a zaměstnává je mnohdy ve speciálních profesích (vykonávaných v národních podmínkách), které mnohdy nenajdou mimo železnici uplatnění. Stát by se neměl obrátit zády ke svým zaměstnancům jen proto, že si zrovna usmyslel (a třeba i správně), že je už na železnici nepotřebuje.

Poukazování na zastřené mzdové požadavky železničních odborů, které se v tisku také objevovaly, se týkaly nového sborníku prací, který měl mít při nezměněných tabulkových mzdách v některých případech za následek snížení zatřídění některých (především dělnických) profesí. To by znamenalo prostý fakt, že určitá skupina pracovníků by ze dne na den za stejnou práci měla být placena méně než dosud. Dlužno podotknout, že by šlo především o nižší příjmové kategorie. Proto se objevil požadavek na pozastavení zavádění tohoto nového sborníku prací na železnici.

Požadavky odborů na vypracování dopravní politiky státu a koncepce, jak má vypadat železnice v České republice sice na první pohled nepatří do standardního arzenálu odborářských témat. Ale absence obou těchto koncepcí v České republice bila do očí už delší dobu. Od roku 1993, kdy se slavně začalo s "transformací" železnice, vláda nikdy neschválila žádný transformační projekt a přesto gene-

rální ředitelé zvesela ve velkém experimentovali tak říkajíc na živo s organizační strukturou železnice a to tak důkladně, že některými kroky se po určité době do značné míry vraceli zpět k dřívějšímu stavu. A bohužel se nenašel nikdo jiný, který by na tuto skutečnost upozornil tak, aby jej bylo slyšet a byl také vzat vážně.

Dopravní politiku ČR předkládal v průběhu let 1993 a 1994 několikrát vládě pan ministr Stráský. Největším úspěchem nakonec bylo, že vláda vzala dopravní politiku na vědomí. To znamená, že nejde o závazný dokument. V souvislosti s tím bylo rozhodnuto schvalovat postupně jednotlivé dopravní projekty, jako výstavby silnic, dálnic a modernizace železničních koridorů. Důvod pro neschválení dopravní politiky (ale i jiných "politik") prý byl, že nelze zavázat vlády v příštích obdobích takovými vlastními rozhodnutími (současné vlády), která by zakládala nároky na státní rozpočty v budoucích letech (v následujících volebních obdobích).

Tady také odbory tedy "přitlačily na pilu", ale bohužel tak, že jdeme, jak je v kraji zvykem od škarpy ke škarpe. Termín předložení dopravní politiky vládě ČR do konce května t.r. je teoreticky splnitelný, nebude ovšem možné návrh této dopravní politiky dostatečně široce prodiskutovat a projednat, takže je málo pravděpodobné, že bude výsledný předložený materiál obecně přijatelný. (Jen pro ilustraci předcházející dopravní politika, kterou vláda nakonec vzala na vědomí byla postupně přepracovávána více než 20 x.) Ministerstvo dopravy a spojů zahájilo začátkem tohoto roku práci na přípravě nové dopravní politiky, ale předpokládalo se, že přes postupné schvalování a projednávání v připomínkových řízeních bude finální podoba předložena vládě začátkem roku 1998.

Spíše než o situaci v české dopravě je tato stávka a její důsledky příběhem o naší poučitelnosti a nepoučitelnosti.

Karel Steiner

Návrh konference

Na březnovou schůzku pražského klubu KDS přišel předseda Josef Cuhra s návrhem uspořádat letos na podzim ve spolupráci s Křesťanskou akademií konferenci s mezinárodní účastí. Konference by se měla zabývat občanskou společností, cíli, životem a financováním občanských sdružení a také diskusí na téma politická orientace křesťanů ve společnosti.

Ten nápad se mi moc zalíbil, protože je ukázkou toho, jak jsem si představoval část činnosti Křesťansko demokratické společnosti. Na schůzce pražského klubu jsme si slíbili, že o námětu budeme dále přemýšlet a diskutovat. Protože by to neměla být akce jen pražského klubu, chtěl bych se o své myšlenky na toto téma podělit na stránkách našeho zpravodaje.

Tak tedy můj návrh, jak by měla konference vypadat :

Téma :

"Křesťané v občanské společnosti"

Doba trvání :

Jeden až jeden a půl dne.

První blok :

Role křesťanů v životě společnosti:

- *Úkoly křesťanů ve společnosti z pohledu učení katolické církve (Přednáška do 1/2 hodiny, tuzemský znalec sociální nauky katolické církve)*
- *Úkoly křesťanů ve společnosti z pohledu jiných církví (Přednáška do 1/2 hod. představitel některé z evangelických církví v ČR)*
- *Sdružování křesťanů v necírkevních spolcích (Expozé jednoho ze zahraničních hostů)*
- *Diskuse k prvnímu bloku*

Druhý blok :

Sdružování občanů.

- *Formy a cíle sdružování občanů (Krátká úvaha, nejlépe tuzemský sociolog)*
- *Občanská sdružení a jejich cíle (Přednáška dalšího ze zahraničních hostů)*
- *Financování provozu a vnější činnosti občanských sdružení (Krátká sdělování zkušeností tuzemských i zahraničních účastníků - asi 4 - 5 vystoupení)*
- *Úspěšnost občanských sdružení při*

dosahování jejich cílů

(Expozé dalšího ze zahraničních hostů)

- *Diskuse ke druhému bloku*

Třetí blok :

Politická orientace křesťanů u nás a ve světě

- *Rozbor situace v České republice (Úvaha tuzemského účastníka)*
- *Rozbor situace v jednom nebo dvou dalších státech (Úvaha 1 - 2 zahraničních účastníků)*
- *Panelová diskuse na téma politické orientace křesťanů*
- *Diskuse ke třetímu bloku*

Volný blok:

Společenský večer s možností neformálních diskusí a debat kohokoli s kýmkoli

Tuzemští vystupující: 5 - 6

Zahraníční hosté: 3 - 4

Místo konání: asi Praha

Za velmi dobré bych považoval zpracování a vydání sborníku z důležitých příspěvků přednesených na této konferenci.

Vím že tato představa není ani zdaleka úplná. Je nutné dopl-

nit konkrétní jména, upřesnit zadání témat a třeba některá témata vůbec nahradit něčím jiným. Bude nutné vyřešit otázku financování takové akce, její publicity a celé škály dalších větších i drobnějších otázek, které rozhodují o úspěšnosti jakékoliv akce. Ale ozvěte se i Vy, náš zpravodaj je tu od toho, aby se o takových věcech na jeho stránkách diskutovalo.

Karel Steiner

Financování činnosti církví

Dne 10.3. 1997 se na plzeňském biskupství konala schůzka zástupců KDS s biskupem Radkovským. Schůzka byla sjednána ihned po překvapivé změně postoje ekonomické komise ČBK v otázce průzkumu možností samofinancování katolické církve. (Překvapivé především pro KDS)

Biskup Radkovský seznámil přítomné se současným postojem ekonomické komise ČBK v otázce financování a majetku katolické církve, který plyne z

jednání ekonomické komise ČBK ze dne 25.2. 1997. Toto stanovisko lze stručně shrnout následovně.

a) Katolická církev hodlá vůči státu vystupovat jako svébytný a sebevědomý subjekt. Tento postoj se má v ekonomické oblasti projevit tím, že za primární otázku, předcházející diskusím o zdrojích financování, je považována restituce. Přitom je katolická církev ochotna jít až do soudních sporů se státem.

b) Po vyřešení restitucí, kterými budou zajištěny základní finanční prostředky na činnost, je navrženo zachování dosavadního daňového systému, který umožňuje daňově zvýhodněné dary. Dále uzákonění státního příspěvku církvím na opravy památek, ponechání stávajícího systému dotace na vzdělávání, kulturní činnost a sociální práci a zajištění podílu státu na financování výuky náboženství ve školách a duchovní služby v armádě a věznicích.

Tolik stručný obsah toho, na čem se ekonomická komise ČBK usnesla. Osobně považuji toto rozhodnutí za naprosto nešťastné a v rozporu s tím, jak by měla katolická církev v misijním území naší vlasti postupovat. Že v okamžiku, kdy dojde k první-

mu soudnímu sporu, poklesne popularita katolické církve a důvěra v ní mezi nekřesťany pod bod mrazu, považuji za jisté. Za velmi pravděpodobné pak považuji to, že tímto netaktickým způsobem uvolněný prostor na "náboženském trhu", velmi pružně využijí různé sekty a nepřátelé křesťanství vůbec.

Členy KDS mohou potěšit alespoň tím, že nápad s průzkumem úplně zavřzen nebyl a celocírkevní průzkum počtu plátců daně z příjmu by se měl uskutečnit dne 20.4. 1997.

Josef Cuhra

Z činnosti klubů KDS

Zpravodaj KDS oslaví letos v květnu první rok své existence. Za tuto dobu vyšlo 6 čísel a to v téměř ustáleném rozsahu. Vzhledem k tomu, že kluby KDS se nacházejí v různých místech republiky a dosti daleko od sebe, představuje zpravodaj jednu z mála možností, jak vést uvnitř KDS alespoň částečně aktuální diskusi o politických a jiných tématech a jak si přiblížit čin-

nost jednotlivých klubů. Tato možnost však zatím nebyla využita.

Redakce proto zakládá stálou rubriku informací z činnosti klubů. Články zasílejte na adresu redakce. Pokud můžete zaslat svůj příspěvek na disketě (v některém z běžně používaných editorů na IBM PC - T602, WordPerfect, Word, Klasik...) ulehčíte redakci námahu s přepisováním. Disketu obratem vrátíme.

V duchu známé zásady *exempla trahunt, verba movent*, přinášíme krátkou informaci o založení a činnosti pražského klubu KDS.

Tento klub byl založen dne 11.2. 1997. Klubová setkání se konají každé druhé úterý v měsíci ve farních místnostech při kostelu sv. Antonína v Praze 7 Holešovicích. Těžiště své činnosti vidí zatím členové klubu ve vytvoření fungujících pracovních skupin.

Zatím byla založena skupina pro dopravní politiku (vede Karel Steiner). Uvažuje se o skupi-

ně státovědné (Petr Bahník). Členové pražského klubu společně s členy KDS v Plzni spolupracují s plzeňským biskupem Radkovským na řešení otázek financování katolické církve. Pražský klub také plánuje zorganizovat ve spolupráci s Českou křesťanskou akademií konferenci o občanské společnosti. (Toto téma je podrobněji rozvedeno v článku Karla Steinera.)

Josef Cuhra

Slovo na závěr

"... Tak jsem čet. Co jste čet? Roz-počet, to jsem čet. Ří-kal jsem si: To je prachů! Po-tom však však. Ha, co pak? Klo-pím zrak, ta-ky tak řek-nu si: Poč-kej bra-chu. To se ti snal je-nom zdá-lo, o-no vlas-ině je to má-lo, to ne-ní le-gra-ce, co sto-jí sa-na-ce a pak re-pre-zen-ta-ce. Je za-po-tře-bí zčerst-va bu-do-vy mi-nis-ter-stva že-lez-nic, ze-mě-děl-siva, v par-la-men-tě a-dap-ta-ce. A pro-to ať se spo-ří a po-plat-ni-ctvo mo-ří, je nom ať se ne-zbo-ří po-sla-nec-ká res-tau-ra-ce."

J.Voskovec, J.Werich - Polka speciálně aktuální

Na zpravodaj KDS zatím v tomto roce přispěli

ing. Anna Stránská (<i>Paříž</i>)	500 Kč
ing. Hynek Černocho (<i>Praha</i>)	100 Kč
ing. Jaroslav Cuhra (<i>Plzeň</i>)	500 Kč

Dárcům děkujeme!

KDS

zpravodaj Křesťansko demokratické společnosti

redakční rada:

Josef Cuhra, Michal Štikar, Miroslav Svoboda, Karel Steiner

hlavní redaktor:

Josef Cuhra

grafická úprava:

Anna Cuhrová

jazyková úprava:

Kateřina Šetinová

adresa redakce:

Ovencecká 43, Praha 7, 170 00

Zdarma, pro vnitřní potřebu